



## Hoe gezond is Bolivia?

Bolivia, dat in het hart van Zuid-Amerika ligt, roept spontaan enkele vertrouwde beelden op. Van prachtige berglandschappen met besneeuwde toppen en uitgestrekte zoutvlakten en van kleurrijk geklede mensen met die typische bolhoedjes. Maar hoe zit het eigenlijk met hun gezondheid?

### Slechte punten voor Bolivia

In vergelijking met de andere landen in Zuid-Amerika staat Bolivia er erg slecht voor op vlak van gezondheidszorg. Zo kampt Bolivia bv. met het hoogste sterftecijfer bij kinderen onder de vijf jaar: 54/1000 (\*). Ondanks de recente inspanningen van de overheid, met een verhoging van het nationale budget voor gezondheidszorg van 2,7 naar 6,4% en een nieuw programma voor zwangere vrouwen en jonge kinderen, blijft de situatie onrustwekkend. Een groot deel van de bevolking heeft er nog steeds geen toegang tot gezondheidszorg.

Een belangrijk probleem is het **gebrek aan gezondheidszorg op het platteland**. Er zijn drie niveaus van voorzieningen. Ten eerste: de basisgezondheidscentra; ten tweede: de kleinere ziekenhuizen met algemene gezondheidszorg; en het derde niveau slaat op de grotere

ziekenhuizen met gespecialiseerde dienstverlening. Van de 337 gemeenten in Bolivia, hebben maar 9 steden een ziekenhuis van niveau drie. 200 gemeenten beschikken over een gezondheidscentrum van niveau één, waar slechts in 54% van de gevallen een dokter of verpleegster aanwezig is!

Een tweede groot probleem is het gebrek aan sociale bescherming. Slechts 27% van de bevolking wordt gedekt door de bestaande nationale sociale zekerheid. Namelijk het percentage van de bevolking dat in de formele sector werkt. Inderdaad, net als in zovele andere ontwikkelingslanden **vallen de werknemers uit de informele economie ook hier uit de boot**. Het gaat over straatverkopers, dagloners, ambachtslui, kleine boeren en andere mensen die zonder contract werken. Dit is dan ook één van de grote uitdagingen in Bolivia: de sociale

bescherming uitbreiden naar deze kwetsbare groep werknemers, iets waar vakbond CRISOL actief rond werkt.

## Gezondheid: een belangrijke zorg van onze partners

CRISOL, sinds 2006 gesteund door Wereldsolidariteit, doet naast haar meer traditionele vakbondsactiviteiten, ook aan preventie en sensibilisering rond gezondheid en gezondheidszorg. En dat is nodig, want **vele werknemers uit de informele economie kennen hun rechten niet**. Dezelfde bezorgdheid rond gezondheid leeft ook bij de andere partners van Wereldsolidariteit in Bolivia: de vrouwenorganisatie *Gregoria Apaza* en jongerenorganisatie *Casa Waki*. Deze organisaties besloten dan ook **samen na te denken over mogelijke nieuwe initiatieven** voor hun leden. Om er zeker van te zijn dat ze met deze nieuwe initiatieven effectief aan de noden beantwoorden, pakken ze het **procesmatig** aan.

De eerste stap in dat proces was een **gezamenlijk onderzoek** bij hun achterban eind 2010, waarbij gepeild werd naar hun problemen op vlak van gezondheid. Heel concreet bevroegen ze 211 ambachtslieden en 225 markt-kramers uit La Paz en El Alto. Hieruit bleek ondermeer dat 32% van de kinderen thuis geboren wordt zonder enige medische hulp en dat 74% van de kinderen onder de vijf jaar niet de vaccinaties

krijgt die ze nodig hebben. Cijfers die je toch even doen slikken.

Het onderzoek stelde vast dat er een erg groot verschil is tussen La Paz en El Alto. La Paz is een veel “rijkere” stad dan El Alto en dit laat zich ook voelen in een betere toegang tot gezondheidszorg, met meer voorzieningen, gezondheidscentra die meer uren open zijn, enz. Eén van de conclusies van onze partners is dan ook dat een **specifieke aanpak, aangepast aan de lokale realiteit** van elke stad nodig zal zijn. Een ander besluit is dat **preventie van cruciaal belang** is. De partners willen dan ook dat gezondheidspreventie wordt opgenomen als een vast onderdeel in het onderwijsprogramma. Tenslotte heeft deze studie ook een **reflectie teweeggebracht rond het oprichten van mutualiteiten**. Uit de interviews kwam duidelijk naar voren dat de mensen bereid zijn om een maandelijks bijdrage te betalen, en dus zelf mee verantwoordelijkheid willen dragen. Maar op welke manier ze dit best aanpakken, is momenteel nog niet duidelijk. Belangrijk is dat de partners wel een proces zijn opgestart om iets te veranderen aan datgene wat voor iedere persoon zo dierbaar is: de toegang tot gezondheidszorg.

*(\*) Op 1000 geboortes sterven 54 kinderen nog voor ze vijf jaar worden. In België is dit cijfer 5/1000.*

**Nele Cosyns**

